

Sygn. akt: I C 143/22 upr

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 czerwca 2023 roku

Sąd Rejonowy w Człuchowie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	sędzia Anna Wołujewicz
Protokolant:	p.o. protokolanta sądowego Daria Kowalczyk

po rozpoznaniu w dniu 14 czerwca 2023 roku w Człuchowie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) - Finanse sp. z o.o. w W.

przeciwko Skarbowi Państwa - (...)

o zapłatę

oddala powództwo,

zasądza od powoda (...) - Finanse sp. z o.o. w W. na rzecz pozwanego Skarbu Państwa - (...) kwotę zł 270 zł (dwieście siedemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się niniejszego wyroku do dnia zapłaty.

Sygn. akt I C 143/22

UZASADNIENIE

Powód (...) Finanse sp. z o.o. w W., reprezentowany przez pełnomocnika zawodowego, wniósł przeciwko pozwanym K. P. i Skarbowi Państwa, reprezentowanemu przez (...) pozew o zapłatę kwoty 1.163,77 zł. tytułem nieprzekazanych powodowi, a wyegzekwowanych uprzednio od dłużnika wpłat oraz brakiem uiszczonej i niewykorzystanej zaliczki. W uzasadnieniu pozwu wskazano, że na podstawie wniosku powódki o wszczęcie egzekucji było prowadzone postępowanie egzekucyjne przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Szczecinku p. K. P.. Wyjaśniono, że Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Szczecinku K. W. (1), jako zastępca – kurator ww. emerytowanego komornika sądowego K. P. (prowadzącego wcześniej kancelię komorniczą) zaświadczył, że w systemie informatycznym emerytowanego komornika, w sprawie KM (...) prowadzonej wobec dłużnika A. K. zaewidencjonowano kwoty: 450 zł. w dniu 11 lutego 2019 r., 170,59 zł. w dniu 13 lutego 2019 r., 503,18 zł. w dniu 28 lutego 2019 r. Według strony przeprowadzona analiza sprawy wykazała nieprawidłowości, o których dowiedziano się z przesłanego pisma z dnia 22 lipca 2019 r. tj. zawiadomienia stron postępowania, wysłanego przez kancelię komorniczą w S., w sprawie Km (...), z którego wynika, iż nie zostały wierzycielowi przekazane ww. wpłaty wyegzekwowane od dłużnika oraz uiszczona przez wierzyciela w dniu 8 marca 2019 r. i niewykorzystana zaliczka w kwocie 40 zł. Powód wyjaśnił, że odpowiedzialność komornika jest odpowiedzialnością deliktową, do której znajdują zastosowanie przesłanki z art. 415 k.c., ponosi on odpowiedzialność za swoje działanie niezgodne z prawem niezależnie od winy. Podkreślono, że komornik nie zwrócił niewykorzystanej zaliczki i nie przekazał wierzycielowi wyegzekwowanych od dłużnika należności, pomimo ciążącego na nim w tym zakresie obowiązku. W związku z

powyższym działaniem takie jest działaniem bezprawnym. Powołano się na art. 22 u.k.s.e. Wskazano, że odpisy z akt postępowania oraz informacja z dnia 22 lipca 2019 r. potwierdzają, że powód przekazał zaliczkę komornikowi w sprawie km (...). W ocenie powoda jawi się uzasadnione podejrzenie, że komornik, pomimo, że przyjął wpłaty od dłużnika to nie przekazał ich wierzycielowi oraz przyjął zaliczkę od wierzyciela na poszczególne czynności i koszty wykonane w toku postępowania, faktycznie ich nie wykonał, co odzwierciedla karta rozliczeniowa danej sprawy i widniejące tam rozliczenie zaliczki. Podkreślono, że zastępca przedstawił rozliczenie sprawy, w którym jest saldo wpłat i uiszczonych i niewykorzystanej zaliczki. Według strony nie musi ona wykazywać winy komornika, jego zdaniem jest ona oczywista. Wyjaśniono, że odpowiedzialność drugiego pozwanego tj Skarbu Państwa opiera się na zasadzie solidarności. Skarb Państwa jest organem państwowej jednostki organizacyjnej go reprezentującym w osobie właściwego dla komornika - prezesa sądu rejonowego (sprawującego nadzór nad komornikiem), który ponosi odpowiedzialność za działania i zaniechania komornika, którego działalność nadzoruje. Wyjaśniono także, że z tytułu działalności komornika powód poniósł szkodę, która stanowi wartość przedmiotu sporu, a szkodą jest zarówno uiszczona przez powoda nierozliczona zaliczka na wydatki, która nie została zwrócona mimo ich niewykorzystania, jak i kwoty wyegzekwowane przez komornika na podstawie tytułu wykonawczego wydanego przeciwko dłużnikowi na rzecz powoda, które następnie nie zostały mu przekazane.

W odpowiedzi na pozew Skarb Państwa (...) wniósł o oddalenie powództwa w stosunku do pozwanego Skarbu Państwa (...). Pozwany podkreślał, że powód nie udowodnił roszczenia i powstania szkody z uwagi na fakt, że nie zostały przedstawione dowody świadczące o tym, że komornik K. P. rzeczywiście pobrała środki od dłużnika i nie przekazała ich na rzecz powoda. Podkreślono, że wszystkie twierdzenia powoda oparte są wyłącznie na zawiadomieniu stron postępowania, które zostało wystawione przez K.-Z. Kancelarii (...) Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w S. K. W. (1) oraz niezweryfikowanych twierdzeniach powoda o braku otrzymania wpłat. Podkreślono również, że z treści pisma z dnia 22 lipca 2019 r. wynika, że zawiadomienie zostało sporządzone wyłącznie w oparciu o zapisy znajdujące się w systemie informatycznym komornik K. P., w którym były ewidencjonowane wpłaty oraz sposób ich rozliczenia. W ocenie strony zapisy te nie są rzetelne i nie zawierają danych zgodnie z rzeczywistością tzn. nie przedstawiają rzeczywiście dokonanych wpłat przez dłużnika i właściwych rozliczeń z tego tytułu. Kwoty, które rzekomo nie zostały przekazane na rzecz wierzyciela mogą wynikać z błędów przy wprowadzaniu danych do systemu informatycznego, które są niezgodne ze stanem rzeczywistym. Oznacza to, że komornik mogła nie otrzymać danej wpłaty od dłużnika, a została ona błędnie zaewidencjonowana w systemie informatycznym. W związku z powyższym komornik nie miał obowiązku przekazywania jakichkolwiek środków na rzecz wierzyciela lub też w mniejszej wysokości niż wskazana przez powoda. Zakwestionowano także aby w sytuacji gdy komornik K. P. rzeczywiście otrzymała wpłatę od dłużnika nie została ona dalej przekazana wierzycielowi. Zaprzeczono również, że komornik K. P. rzeczywiście pobrała środki od dłużnika w sprawie egzekucyjnej Km (...), których następnie rzekomo nie przekazała na rzecz powoda w wysokości wskazanej w pozwie. Ponadto zakwestionowano, że zawiadomienie stron postępowania o dokonanych wpłatach wystawione przez komornika przedstawia rzeczywiste dane dotyczące wpłat, wysokości przychodu, wysokości kwot należnych wierzycielowi, opłat egzekucyjnych i kosztów egzekucyjnych w sprawie km (...). Podkreślono, że pozwany kwestionuje rzetelność i prawdziwość zapisów znajdujących się w systemie informatycznym komornik K. P., a nie formułuje żadnych zarzutów odnośnie niewłaściwego postępowania kuratora – zastępcy. Według pozwanego brak jest również podstaw do zwrotu 40 zł. z tytułu nieuiszczonej zaliczki, do pozwu nie dołączono potwierdzenia uiszczenia zaliczki ani nawet wyjaśnienia na co miała być przeznaczona. Powód opiera się wyłącznie na informacji uzyskanej z systemu informatycznego. W związku z powyższym pozwany kwestionuje, że powód rzeczywiście wpłacił zaliczkę na rzecz pozwanej K. P., w związku z czym zdaniem strony okoliczność ta nie została udowodniona. Zakwestionowano również, że istnieje roszczenie o zwrot zaliczki i jest wymagalne. Wyjaśniono, że aktualnie kwestie rozliczenia zaliczek reguluje art. 16 ustawy o kosztach komorniczych. Rozróżnia on zaliczki na poniesienie konkretnych wydatków oraz zaliczki na sfinansowanie należności. W ocenie strony w przypadku niewłaściwego rozliczenia zaliczki właściwym trybem jest skarga na czynności lub zaniechanie komornika, a niedochodzenie zwrotu zaliczki w drodze powództwa przeciwko pozwanemu Skarbowi Państwa (...).

Postanowieniem z dnia 30 kwietnia 2021 postępowanie wobec K. P. zostało umorzona.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód (...) sp. z o.o. w W. wniósł do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w S. K. P. wniosek o wszczęcie egzekucji przeciwko dłużnikowi A. K. na podstawie tytułu wykonawczego nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego w S. z dnia 23 lipca 2002 r., sygn. akt X Nc (...). Postępowanie prowadzone było pod sygn. akt Km (...).

bezsporne

Decyzją Prezesa Sądu Rejonowego w S., w związku z nieprawidłowościami związanymi z funkcjonowaniem kancelarii, ww. komornik został zawieszony. Powołano K.-Z. w osobie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w S. K. W. (1). W trakcie przejmowania kancelarii stwierdzono wiele uchybień i ustalono, że na rachunku komornika brakuje ok. 600.000 zł. K.-Z. zapoznawał się z systemem teleinformatycznym, na podstawie którego stwierdził nieprawidłowości finansowe, nie dokonywał jednak żadnej weryfikacji w oparciu o wyciągi bankowe.

bezsporne, ponadto dowód: zeznania świadka K. W. k. 180v (00:10:09, 00:16:09, 00:19:14)

W piśmie z dnia 22 lipca 2019 r. ww. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w S. K. K. R. W. zaświadczył, iż zgodnie z wnioskiem wierzyciela (...) Finanse sp. z o.o. w W. prowadzi postępowanie egzekucyjne przeciwko dłużnikowi A. K. na podstawie tytułu wykonawczego nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego w S. z dnia 23 lipca 2002 r., sygn. akt X Nc (...). W piśmie poinformował, że w systemie informatycznym emerytowanego komornika, w sprawie KM (...) prowadzonej wobec dłużnika A. K. zaewidencjonowano kwoty: 450 zł. w dniu 11 lutego 2019 r., 170,59 zł. w dniu 13 lutego 2019 r., 503,18 zł. w dniu 28 lutego 2019. Wskazał również, że saldo uiszczonych i niewykorzystanych zaliczek wierzyciela w sprawie wg systemu informatycznego odwołanego komornika wynosił 40 zł. Komornik K. W. (1) nie stwierdził obecności tej kwoty na przejętym rachunku odwołanego komornika.

bezsporne, ponadto dowód zawiadomienie k. 9

Wobec emerytowanego Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w S. K. P. w związku z pojawiającym się podejrzeniem nieprawidłowości w działaniu kancelarii Prokuratura Rejonowa Prokuratury Okręgowej w K. wszczęła postępowanie karne o sygn. akt (...). W postępowaniu tym powód (...) Finanse sp. z o.o. w W. nie ma statusu osoby pokrzywdzonej i nie są zabezpieczone akta egzekucyjne Km (...)

bezsporne, ponadto dowód pismo k. 253:

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W ocenie Sądu przedmiotowe powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie powód dochodził od Skarbu Państwa (...) odszkodowanie w związku ze szkodą jaką poniósł w wyniku działania Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w S. K. P. .

Pozwany Skarb Państwa wniósł o oddalenie powództwa jako bezzasadnego, zakwestionował wszystkie podnoszone przez powoda zarzuty podkreślając przede wszystkim brak udowodnienia roszczenia.

Na wstępie należy wskazać, że na gruncie prawa polskiego można uzasadniać żądanie powoda na podstawie art. 36 ustawy o komornikach sądowych, zgodnie z którym Komornik jest obowiązany do naprawienia szkody wyrządzonej przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu czynności. Zgodnie z § 2 ww. przepisu Skarb Państwa jest odpowiedzialny za szkodę solidarnie z komornikiem. Regulacja zawarta w ww. przepisie jest unormowaniem szczególnym w stosunku do regulacji zawartej w art. 417 k.c.(art. 421 k.c.). W związku z powyższym Skarb Państwa odpowiada za bezprawne działania komornika, a tym samym konieczne było wykazanie przez powoda spełnienia następujących przesłanek:

zaistnienie zdarzenia, z którym przepis prawa wiąże odpowiedzialność komornika, tj. niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu czynności,

powstanie u powoda szkody: majątkowej lub niemajątkowej,

zaistnienie związku przyczynowego pomiędzy zdarzeniem a szkodą.

W ocenie Sądu powód nie wykazał powyższych okoliczności, albowiem materiał dowodowy zebrany w przedmiotowej sprawie budzi uzasadnione wątpliwości co do okoliczności przedmiotowego zdarzenia.

Podkreślić należy, że to właśnie na stronie powodowej ciążył obowiązek wykazania powyższych przesłanek. Zgodnie bowiem z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Oznacza to, że cytowany przepis jest w istocie normą decyzyjną w tym znaczeniu, że przesądza on w określonych sytuacjach o sposobie wyrokowania sądu w postaci oddalenia powództwa. Ciężar dowodu pozostaje bowiem w ścisłym związku z problematyką procesową dowodów i spełnia dwie zasadnicze funkcje. Po pierwsze dynamizuje postępowanie dowodowe w systemie obowiązywania zasady sporności (kontradiktoryjności) w procesie, a po drugie określa wynik merytoryczny sporu (sprawy) w sytuacji krytycznej, gdy strona nie udowodni faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (por. K. Piasecki, Kodeks cywilny. Księga pierwsza. Część ogólna. Komentarz, Zakamycze, 2003 r.).

Przepis art. 232 k.p.c. stanowi, że strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Zatem Sąd tylko wyjątkowo winien ingerować w przebieg postępowania dowodowego dopuszczając dowody z urzędu, które to uprawnienie wynika z treści przepisu art. 232 k.p.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z 24 października 1996 r., III CKN 6/96, OSNC 1997/3/29), w szczególności gdy strony korzystają z pomocy profesjonalnych pełnomocników. Obowiązek wskazania dowodów, potrzebnych dla rozstrzygnięcia sprawy, obciąża bowiem strony.

Odnosząc powyższe do niniejszej sprawy stwierdzić należy, że brak jest w sprawie dowodów, które wykazałyby, że doszło do zdarzenia opisanego w pozwie.

Ustalając stan faktyczny Sąd nie mógł się oprzeć tylko i wyłącznie na twierdzeniach strony powodowej, reprezentowanej przez pełnomocnika zawodowego, która stwierdziła w pozwie, że materiał dowodowy na który się powołała „jawi uzasadnione podejrzenie, że komornik pomimo, iż przyjął wpłaty od dłużnika to nie przekazał ich wierzycielowi oraz przyjął zaliczkę..” Powyższe okoliczności stanowczo były zakwestionowane przez stronę poznaną.

Z materiału dowodowego niewątpliwie wynika, że w Kancelarii (...) Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w S. K. P. były nieprawidłowości, że prowadzone jest postępowanie karne (...). Jednakże jak wynika z pisma Prokuratora Prokuratury Rejonowej Prokuratury Okręgowej w K. w postępowaniu tym powód (...) sp. z o.o. w W. nie ma statusu osoby pokrzywdzonej i nie są zabezpieczone akta egzekucyjne Km (...). Z systemu teleinformatycznego niewątpliwie wynikało, że w sprawie KM (...) prowadzonej wobec dłużnika A. K. zaewidencjonowano kwoty: 450 zł. w dniu 11 lutego 2019 r., 170,59 zł. w dniu 13 lutego 2019 r., 503,18 zł. w dniu 28 lutego 2019. Z systemu też wynikało saldo uiszczonych i niewykorzystanych zaliczek wierzyciela w wysokości 40 zł. W ocenie Sądu zgodzić się należy z pozwanym, że powód nie wykazał zasadności roszczenia. Sąd nie podzielił stanowiska powoda, zwanego w piśmie z dnia 23 czerwca 2020 r., że ma on ograniczone możliwości dowodowe w tym zakresie. Podkreślić należy, że pomimo to, że okoliczność, że w kancelarii komornika K. P. stwierdzono nieprawidłowości jest bezsporna, to nie można automatycznie uznać, że w każdej prowadzonym przez nią postępowaniu takie nieprawidłowości wystąpiły. Niewątpliwie z systemu wynikało, że poszczególne kwoty wskazane w pozwie, zostały zewidencjonowane, ale brak jest jakiegokolwiek dowodu, że rzeczywiście takie kwoty wpłynęły na konto komornika, czy nie zostały one omyłkowo nieprawidłowo zewidencjonowane na skutek błędu komornika, czy jego pracownika. Brak jest także jakiegokolwiek dowodu aby uznać, że takie kwoty nie wpłynęły na rachunek bankowy powoda, co podnosiła strona pozwana. Powód w tym zakresie nie był pozbawiony inicjatywy dowodowej w celu wykazania powyższych okoliczności, potwierdzających

jego stanowisko. Miał wiele możliwości m.in. mógł powołać się na osobowe źródła dowodowe w postaci zeznań dłużnika A. K., który mógł potwierdzić lub zaprzeczyć, że jego zobowiązania w części zostały spłacone. Również za pośrednictwem zeznań pracowników kancelarii powód mógł wykazać, że pomimo występujących nieprawidłowości w kancelarii, nie dotyczyły one wprowadzenia danych do systemu teleinformatycznego. Również za pośrednictwem wyciągów bankowych lub zaświadczenia bankowego mógł wykazać, że od komornika K. P. na konto powoda nie wpłynęły żadne kwoty w danym okresie. Podkreślić należy, że w piśmie z dnia 28 kwietnia 2022 r. pozwany stanowczo zakwestionował rzetelność wpisów zawartych w systemie informatycznym komornik K. P. i ich zgodność z rzeczywistymi wpłatami dłużników i rozliczeniami, które powinny być dokonywane w danej sprawie, a tym samym nie mogą stanowić o rzeczywistym istnieniu jakichkolwiek nieuregulowanych należności wobec powoda, bez ich weryfikacji z danymi źródłami tj kwitariuszami i wyciągami z rachunku bankowego. Podkreślano także, że powód nie wykazał w jakikolwiek sposób, że uiszczył zaliczkę kiedy i w jakiej wysokości, co mógł uczynić za pośrednictwem przelewu potwierdzającego jej uiszczenie.

Powód wprawdzie w pozwie wnosił o powołanie biegłego z zakresu rachunkowości i księgowości na okoliczność potwierdzenia i ewentualnej weryfikacji wysokości kwot wyegzekwowanych, które nie zostały przekazane przez komornika na rzecz powoda. W związku z powyższym, został wezwany do uiszczenia zaliczki na wynagrodzenie biegłego pod rygorem pominięcia dowodu. Zaliczki tej nie uiszczył, a w piśmie z dnia 16 grudnia 2022 r. wskazał, że opinia biegłego nie jest jedynym dowodem jakim można wykazać kwoty dochodzone przez powoda. Zdaniem strony to pozwany w przypadku kwestionowania udowodnienia roszczenia może złożyć wniosek o sporządzenie opinii przez biegłego, która podważyłaby ustalenia i pokryć koszt takiej opinii. Sąd zgodził się jednak ze stanowiskiem pozwanego, że to na stronie powodowej ciążył obowiązek wykazania zarówno faktu zaistnienia szkody jak i jej wysokość.

W ocenie Sądu powód nie zaproponował dowodu wykazującego wywodzoną przez niego okoliczność, że w danej konkretnej sprawie część należności od dłużnika została ściągnięta, ale nie została przekazana wierzycielowi oraz, że uiszczył zaliczkę, która nie została przez komornika prawidłowo wykorzystana. W ocenie Sądu zaświadczenie komornika – zastępcy na które powołał się powód, nie jest wystarczającym dowodem umożliwiającym uwzględnienie powództwa, biorąc pod uwagę wątpliwości na które powoła się strona pozwana. Sąd zgodził się także ze stanowiskiem strony pozwanej, że w przypadku niewłaściwie rozliczonej zaliczki właściwym trybem jest skarga na czynność komornika.

W związku z powyższym powód nie wykazał żadnych okoliczności, które mogłyby stanowić podstawę dochodzonego roszczenia. Wobec powyższego przedmiotowe powództwo zostało oddalone.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. Na zasądzoną kwotę składało się wynagrodzenie pełnomocnika zawodowego 270 zł., przy czym wysokość kosztów zastępstwa procesowego znajduje swoje uzasadnienie w treści § 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych.